

QUATUOR TEMPORA.

SUMMARIUM.

1. Jejunium Quatuor Temporum a quibus institutum? — 2. Assignatur mysterium et causa, cur in unoquoque istorum temporum fuerint instituti tres dies jejunii. — 3. Primum jejunium Quatuor Temporum celebratur in prima hebdomada Quadragesimæ,

(1. Jejunium Quatuor Temporum, id est veris, æstatis, autumnii et hiemis, quamvis multi per text. in cap. *Jejunium* 1, dist. 85, existiment institutum fuisse a S. Callisto Papa et martyre, qui creatus fuit Summus Pontifex die 2 Sept. anni 221. Baronius tamen et Spondanus, ad ann. Domin. 57, num. 62, ad ann. 226, num. 1, auctoritate SS. Patrum et antiquorum scriptorum tenent, jejunium Quatuor Temporum institutum fuisse ab apostolis, ex quo jam observaretur a fidelibus primo et secundo sæculo Ecclesiæ, et sic plus quam ducentis annis ante S. Callistum Papam et martyrem, qui tamen hujus obligationis jejunandi dictis temporibus admonuit aliquos populos, qui illud negligebant, ut notant dicti Baronius et Spondanus, *locis citatis*, et sequitur Clericus, *Nelle sue spighe raccolte*, verb. *Quattro tempora*, num. 500, et alii plures, et concordat lectio 4, in festo ipsius S. Callisti, die 14 Octobris, ibi: « Constituit Quatuor anni Tempora, quibus jejunium ex Apostolica traditione acceptum, ab omnibus servaretur, ubi nota ly ex Apostolica traditione; et ly ab omnibus servaretur (92). »

(2. Mysterium autem, et causa, cur in unoquoque istorum Temporum fuerint instituti tres dies jejunii? est quia, sicut Dominus in lege veteri præcipiebat, ut suæ divinæ Majestati in recognitionem sui supremi dominii offerrentur omnium primitiæ, ut *Exodi* xiii, et alibi, ita in lege nova seu evangelica, ut renovaretur talis recognitio seu confessio supremi dominii Dei super omnia nostra, statuerunt sancti apostoli, ut Christiani fideles jejunarent in unoquoque Quatuor Temporum, *veris* scilicet, *æstatis, autumnii et hiemis* tribus diebus, id est die *Mercurii, Veneris et Saturni*; cum enim omnia simul duodecim sint jejunia, correspondent duodecim mensibus anni, symbolizantque, quod omni mense offerimus divinæ Majestati primam diem, tanquam *primitiam* totius illius mensis et anni, sicque talibus jejuniis recognoscimus, et confitemur Deum ipsum tanquam absolutum supremum Dominum nostrum. Unde doctissimus Carolus Maeri, in suo *Hieroglyphico*, verb. *Jejunium*, sic expresse habet: « Jejunium Quatuor Temporum tanquam

(92) De horum temporum jejuniis, ejusque antiquitate, atque adeo Apostolica origine, præter Thomassinum, et P. de l'Isle, erudite disseruerunt Muratorius et Sbaralea, quorum dissertationes habes a Zaccharia illatas in tomum I *Discipline populi Dei Fleuriensis*.

ma, secundum in hebdomada Pentecostes. Tertium in mense Septembris post Exaltationem Sanctæ Crucis; quartum in mense Decembris, ultima hebdomada completa ante Vigiliam Nativitatis. — 4. Dantur ad id quatuor versus Glossæ. — 5. Datur ad id facilius vulgaris versus. — 6. Et adhuc dantur alii duo versus

primitias (apostoli) instituentes, in quibus duodecim dies tanquam primitiæ duodecim mensium observantur; sic etiam tenet Clericus, *loc. cit.*, num. 501, et alii: et concordat cap. *Jejunium* 1, dist. 76, ibi: « Ut sicut annus per quatuor volvitur tempora, sic et nos quaternum solemne agamus jejunium per anni quatuor tempora; quamvis tamen in ipso cap. *Jejunium* dicatur, quod tale jejunium prius celebrabatur solum ter in anno, ibi: « Jejunium, quod ter in anno apud nos celebrare didicisti, convenientius nunc per quatuor tempora fieri decernimus. »

(3. Primum jejunium Quatuor Temporum celebratur in prima hebdomada Quadragesimæ; secundum, in hebdomada Pentecostes; tertium, in mense Septembris post Exaltationem Sanctæ Crucis; quartum, in mense Decembris ultima hebdomada completa ante Vigiliam Nativitatis, cap. *Constituimus* 2, cap. *De jejuniis* 3, et cap. *Statuimus* 4, dist. 76, in quo ultimo cap. sic expresse habetur: « Statuimus etiam, ut jejunium Quatuor Temporum hoc ordine celebretur: primam, in initio Quadragesimæ, secundum, in hebdomada Pentecostes; tertium vero in Septembri; quartum in Decembri more solito fiat (93). » (4. Unde Glossa, in citat. cap. *De jejuniis* 3, dist. 79, verb. *In Decembri*, habet hos versus:

Prima Quadragesimæ servet jejunia veris;
Pneumatis hebdomada servare secunda juberi;
Tertia Septembris cultum fert Mercurii istum;
Sabbata jejument vigilem præeuntia Christum.

(5. Et facilius vulgaris versus indicat talia Tempora his verbis:

Post Cen, et post Pen, post Cru, et post Lu.

Post *Cen*, id est prima hebdomada post *Cineres*; post *Pen*, id est post festum Pentecostes; post *Cru*, id est post festum Exaltationis Sanctæ Crucis in mense Septembris; post *Lu*, id est post festum S. Lucie in mense Decembris.

(6. Et circa hæc Quatuor anni Tempora dantur etiam sequentes versus, quos refert Ursaya, in *Miscellaneo sacro et profano primo*, litt. Q, num. 8.

Dat Clemens hiemem, dat Petrus ver cathedratus.
Æstuat Urbanus, autumnat Bartholomæus.

(93) Antiquior S. Leo M. eadem tempora diseretè indicat serm. 8 decimi mensis, his verbis: « Siquidem jejunium vernalis in Quadragesima, æstivum in Pentecoste, autumnale in mense septimo, hiemale in hoc, qui est decimus, celebramus. »

QUÆSTUARE, QUÆSTUARI SEU QUÆSTORES.

SUMMARIUM.

1. Quæstuarii seu quæstores eleemosynarum non sunt admittendi, nisi habeant litteras diocæsani vel Papæ. — 2. Talis licentia concedi non potest a principibus vel magistratibus sæcularibus, sed obtinenda est a Papa vel episcopo. — 3. Pro licentia quæstuarii pro locis piis juxta solitum exigi solum possunt oboli quinque ad mercedem notarii. — 4. Quæstores eleemosynarum non debent permitti ab episcopis prædicare. — 5. Quæstores, qui indulgentias publicant et eleemosynas colligunt, debent omnino aboleri et prohiberi. — 6. Quæstores eleemosynarum nihil possunt populis proponere præter id quod in litteris seu licentiis continetur. — 7. Quæstores eleemosynarum non possunt gestare habitum falsæ religionis, neque versari in tabernis aliisque locis indecentibus. — 8. Quæstores eleemosynarum sub falso nomine cruce signatorum, si sunt laici excommunicantur, si clerici suspenduntur ab officio et beneficio. — 9. Quæstores contra præmissa et alia delinquentes puniri debent per episcopos, non obstantibus privilegiis. — 10. Eleemosynæ repertæ penes quæstuarios delinquentes, si dari non possint eidem loco, cujus contemplatione fuerunt factæ, distribuendæ sunt monasteriis monialium, quæ magis egent. — 11. Quæstores eleemosynarum in statu ecclesiastico deputari possunt a ministris confraternitatis Confalonis pro colligendis eleemosynis ad redimendos captivos ejusdem status. — 12. Quæstuarium nullus potest pro eleemosynis S. Antonii de Vienna sine licentia generalis vel capituli religionis S. Antonii, sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ. — 13. Nec patentati seu commissarii talis abbatis generalis S. Antonii Viennensis possunt quæstuarium sine licentia in scriptis ordinarii loci, non obstantibus privilegiis. — 14. Et si ipsi commissarii quæstuarium circa id committant excessus et falsitates, seu quomodocumque delinquant, debent ab episcopis carcerari, eorumque pecuniæ, scripturæ, resque aliæ sequestrari. — 15. Confraternitatibus et aliis

(1. Quæstuarii seu quæstores eleemosynarum non sunt admittendi, nisi habeant litteras diocæsani vel Papæ. Conc. *Lateranens.* iv, cap. 62. *Cum ex eo* 14, De pœnit. et remissionibus; *Clementin.*, *Abusionibus* 2, De pœnitentiis et remissionibus.

(2. Unde licentia concedi non potest a principibus vel magistratibus sæcularibus, sed obtinenda est a Papa vel episcopo. *Clementin.*, *Abusionibus* 2, De pœnitentiis et remissionibus, et declaravit sac. cong. Conc., in *Regien.*, 9 Jan. 1572, et in *Aversana* 22 Febr. 1610. (3. Pro licentia quæstuarii pro locis piis juxta solitum exigi solum possunt oboli quinque ad mercedem notarii. Sac. cong. Episc., in *una civit. Castell.*, 14 April. 1615.

(4. Quæstores eleemosynarum non debent permitti ab episcopis prædicare. Conc. *Trident.*, sess. v, *De reform.*, c. 2. (5. Quæstores, qui indulgentias publicant et eleemosynas colligunt, debent omnino aboleri et prohiberi. Concil. *Trident.*, sess. xxi, *De reform.*, c. 9.

(6. Quæstores eleemosynarum nihil possunt populis proponere præter id quod in litteris seu licentiis continetur. Concil. *Lateranens.* iv, cap. 62, *Cum ex eo* 14, De pœnit. et remissionibus. *Clementin.*

locis piis, quæ hospitalitatem actu non exercent, non est regulariter danda licentia quæstuarii. — 16. Ordinarii prohibere non possunt regularibus, ne quæstuent ante confraternitates, nisi probetur consuetudo in individuo. — 17. Religiosi Mendicantes possunt eleemosynas ostiatim quærere, nec prohiberi possunt fideles, ne eas conferant sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda. — 18. Non possunt tamen quæstuarium extra districtus consuetos et assignatos propriis conventibus. — 19. Et sic novissime statuit iterum sacra congregatio Episcop. et Reg., in *Lauden.* Quæstuarium in causa vertente inter PP. Minores de Observantia loci S. Columbanii, et PP. Reformatos loci Codunei ejusdem diocæsani. — 20. Item sic novissime iterum statuit eadem sacra congregatio, in *Vintimilien.* Quæstuarium in causa PP. Capuccinorum cum PP. Reformatis, et sæpe similiter alibi. — 21. Regulares vere Mendicantes non tenentur petere licentiam ab ordinario, in cujus diocesi situm est eorum monasterium. — 22. Nec tenentur regulares vere mendicantes ostendere ordinariis licentiam suorum superiorum, dum eleemosynas quærunt in locis, ubi existunt conventus, sed solum, si eas velint colligere extra ipsa. — 23. Si tamen extra diocæsimum, in qua erecti sunt conventus, quærere voluerint, debent obtinere consensum ab ordinario illius diocæsani. — 24. Fratres Mendicantes eleemosynas quærere nequeunt per alios, quam per sui ordinis religiosos vel oblatos. — 25. Quæstores regulares non possunt retinere sibi partem eleemosynæ, sed totam deferre et consignare debent monasterio. Nec superiores locales possunt Quæstuarium locare suis oblati, seu conversis: et sic facientes graviter peccant, et tenentur ad restitutionem, et possunt coerceri ab ordinariis. — 26. Quæstuarium pro monasteriis monialium non est faciendum per mulieres conversas etiam non professas, sed per deputatos ab ordinariis locorum. — 27. Alia ad rem *cum Addit. ex al. manu* ad n. 30.

Abusionibus 2, De pœnit. et remissionibus.

(7. Quæstores eleemosynarum non possunt gestare habitum falsæ religionis, neque versari in tabernis aliisque locis indecentibus. Conc. *Lateranens.* iv, c. 62, cap. *Cum ex eo* 14, De pœnitentiis et remissionibus.

(8. Quæstores eleemosynarum sub falso nomine cruce signatorum, si sunt laici, excommunicantur, et clerici suspenduntur ab officiis et beneficiis: cap. *Tuarum* 11, De privilegiis.

(9. Quæstores contra præmissa et alia delinquentes puniri debent per episcopos, non obstantibus privilegiis. *Clementin.*, *Abusionibus* 2, De pœnitentiis et remissionibus, § *Quæstores*, et sæpe declaravit sac. cong. Episcop., et signanter in *Spole-tana*, 16 Septemb. 1596, 18 Dec. 1600, et 3 Decem. 1601; in *Lancianen.*, 5 Febr. 1602, et 5 Mart. ejusdem anni, et in *Pistorien.*, 7 Jun. 1605.

(10. Eleemosynæ repertæ penes quæstuarios delinquentes, si dari non possint eidem loco, cujus contemplatione fuerunt factæ, distribuendæ sunt monasteriis monialium, quæ magis egent. Sacra cong. Episcop., in *Baren.*, 20 Augusti 1596; in *Urbinate.*, 4 Septemb. ejusdem anni; in *Vintimilien.*, 3 Jun. 1597; in *Aquensi*, 13 Jul. 1605.

(11. Quæstores eleemosynarum in statu ecclesiastico deputari possunt a ministris confraternitatis Confalonis pro colligendis eleemosynis ad redimendos captivos ejusdem status. Sixt. V, const. 38, incip. *Cum benigna*.

(12. Quæstuarium nullus potest pro eleemosynis S. Antonii de Vienna sine licentia generalis vel capituli religionis S. Antonii, sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ: Clemens VIII, const. 2, incip. *Rationi*.

(13. Nec patentati seu commissarii talis abbatis generalis S. Antonii Viennensis possunt quæstuarium sine licentia in scriptis ordinarii loci, non obstantibus eorum privilegiis. Sac. cong. Conc., in *Theanen.*, 30 April. 1678, in qua, utraque parte informante, censuit, non posse a prædictis commissariis quæstuarium, nisi ad formam sacri concilii Tridentini, cap. 9, sess. XXI, *De reform.*, et bullæ Gregorianæ, incip. *Romanum*, et iterum, in *Cajacen.*, 28 Augusti 1683, in qua censuit danda et servanda esse decreta edita in dicta *Theanen.* (14. Et si ipsi commissarii quæstuant circa id committant excessus et falsitates, seu quomodocumque delinquant, debent ab episcopis carcerari, eorumque pecuniæ, scripturæ, resque aliæ sequestrari. Sac. cong. Episcop., in *Regiensi*, 15 Jun. 1613.

(15. Confraternitatibus et aliis locis piis, quæ hospitalitatem actu non exercent, non est regulariter danda licentia quæstuarii. Vide verb. *ELEEMOSYNA*, n. 41.

(16. Ordinarii prohibere non possunt regularibus, ne quæstuent ante confraternitates, nisi probetur consuetudo in individuo. Vide, *ibidem*, n. 42.

(17. Religiosi Mendicantes possunt eleemosynas ostiatim quærere, nec prohiberi possunt fideles, ne eas ipsis conferant; unde si aliqui ordinariorum, vel alii impediunt per vim vel dolum, aut consulant ne eleemosynæ dentur regularibus Mendicantibus, tunc ipso facto excommunicationem incurrunt. Vide d. verb. *ELEEMOSYNA*, n. 32.

(18. Non possunt tamen quæstuarium extra districtus consuetos et assignatos propriis conventibus, *ibidem*, n. 33.

(19. Et sic novissime statuit iterum sacra congreg. Episcop., in *Lauden.* Quæstuationis in causa vertente inter P. P. Minores de Observantia loci Sancti Columbani, et P. P. Reformatos loci Codunei ejusdem diœcesis, ubi quærebatur, an P. P. Reformati possent quæstuarium in illis locis, in quibus quæstuarium solent P. P. Observantes, tam respectu vini quam aliorum comestibilium, et an possint habere privatam hospitium in illis civitatibus et oppidis, in quibus moram facere possunt in conventibus P. P. Observantium. Unde die 5 Sept. 1710, propositis in sacra congregatione Episcoporum, et Regular. Ponente card. de Abdua tribus sequentibus dubiis, resoluta fuerunt ut infra:

« I. An liceat P. P. Reformati loci Codunei quæstuarium in loco Sancti Columbani, ejusque districtu?

« II. An liceat eisdem P. P. Reformati

habere hospitium proprium in dicto loco S. Columbani, seu potius debeant hospitari in conventu Minorum Observantium S. Francisci sito in dicto loco S. Columbani?

« III. An, et in quas pœnas dicti P. P. Reformati inciderint ob aperitionem prætensi Oratorii publici in dicto loco S. Columbani absque licentia ordinarii?

« Ad I. Responsum fuit *negative*, præterquam quoad quæstuationem vini tantum tempore vindemiarum, et semel post Pascha juxta solitum.

« Ad II. *Negative*, quoad primam partem; *affirmative*, quoad secundam.

« Ad III. Remaneant suspensi ab officio, donec petierint ab episcopo, a quo benigne recipiantur.»

Sic refert D. Ursaya, tom. VIII, part. I, discept. 40, ubi per tot. multa habet ad rem.

(20. Item sic novissime iterum statuit eadem sac. cong. Episcop. et Regul., in *Ventimilien.* Quæstuationis in causa P. P. Capuccinorum cum P. P. Reformati. Vide dict. verb. *ELEEMOSYNA*, n. 34.

(21. Regulares vere Mendicantes non tenentur petere licentiam ab ordinario, in cujus diœcesi situm est eorum monasterium. Vide, *ibidem*, n. 35.

(22. Nec tenentur regulares vere Mendicantes ostendere ordinariis licentiam suorum superiorum, dum eleemosynas quærunt in locis, ubi existunt conventus, sed solum si eas velint colligere extra ipsa. Vide, *ibidem*, n. 36.

(23. Si autem extra diœcesim, in qua erecti sunt conventus, quærere voluerint, debent obtinere consensum ab ordinario illius diœcesis. Vide, *ibidem*, n. 37.

(24. Fratres Mendicantes quærere nequeunt per alios quam per sui ordinis religiosos vel oblatos. Vide, *ibidem*, n. 38.

(25. Quæstores regulares non possunt retinere sibi partem eleemosynæ, sed totam deferre et consignare debent monasterio. Con. *Trevirensis*, c. 12. Nec superiores locales possunt quæstuationes locare suis oblatiis seu conversis; et sic facientes graviter peccant et tenentur ad restitutionem, quia sic tanquam ficti pauperes avaritiæ student et injuste auferunt eleemosynas aliis pauperibus vere indigentibus, et regularibus ex sola mendicitate viventibus. Vide dict. verb. *ELEEMOSYNA*, n. 25. Et tales superflua quæstuationes impediunt et prohiberi possunt ab ordinario, et contrafacientes coerceri. Genuens., *Prax.*, cap. 37, num. 11; Donat., *Prax.*, tom. I, tract. 13, qu. 32, num. 11; Monacell., tom. I, tit. 1, formul. 6, num. 8; Matthæuc., cap. 43 *Officialis quoad quæstus*, n. 8, et alii.

(26. Quæstuatio pro monasteriis monialium indigentium non est facienda per mulieres conversas, etiam non professas, sed per deputatos ab ordinariis locorum, ut ad tollenda pericula violandæ honestatis, statuit expresse Gregorius XIII, constitut. incip. *Deo sacris*, et recte observant Tambur., *De jure abbatissar.*, disp. 18, qu. 2, n. 4; Monacell., tom. I, tit. 6, formul. 6, n. 4, et alii.

(27. * Græci quantumvis exhibentes testimoniales de adhæsione sua Romanæ Ecclesiæ, adhuc tamen, ex decreto Innocentii XI, prohibentur quæstuarium, et facultatem ea de re obtentam a quocumque, vel ab ipsa pariter congregatione jubentur episcopi ad se recipere, et ad eandem congregationem de Propaganda Fide transmittere. Insuper Clemens XII, in suo Brevis mandavit, pecuniam ita a Græcis collectam, ac alicubi depositam sequestrari ab episcopo, et ad eandem congregationem transmitti. *Institut. ecclesiast.* 75, § 1. *

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(28. Quomodo in quæstuatione se gerere debeant religiosi Mendicantes, tradit Van-Espen., *Jur. eccl. univ.*, part. I, tit. 29, c. 4, fer. per tot., ubi n. 43, ita concludit: « Denique, ait, in hac quæstuatione se ita exhibere debent, ut suo modesto et religioso agendi modo ab otioso illo quæstuosorum hominum genere a concilio Trident. abolito se plane distinguant, non minis, aut fraudibus inducant fideles ad eleemosynas, non petant tanquam debitum aut solitum, neque ulla arte, etiam prætextu dicendi aliquas orationes, aut lucrandi certas indulgentias, aut aliter extorqueant pecunias, aut alia bona, sed simpliciter, pie et modeste petendo eleemosynam pro sustentatione fratrum, accipiant tantum, quod sibi sponte offertur, nec super iis eleemosynis ullam quovis nomine conventionem faciant, etiam in utilitatem ipsorum conventuum, quemadmodum Pius V et Gregorius XIII, ex sententia sacr. congregationis concilii Tridentini in simili quoad collectionem eleemosynarum, ac intertentionem hospitalium responderunt, ut refert Fagnanus, ad c. *Cum eo de pœnit. et remiss.*, num. 21, 22 et 23.

(29. Quod ait auctor hic num. 17, tum verbo *ELEEMOSYNA*, num. 32: Ordinarios quoquo modo impediunt, quo minus religiosi mendicantes quæstuent, ipso facto excommunicationem incurrere, absolute

QUINQUAGESIMA.

Hæc quæ sequuntur, de Quinquagesima notasse juvet.

(1. Quinquagesima a sancto Thelesphoro Papa fuit instituta; cap. *Quadragesima* 5, distinct. 4.

(2. In Quinquagesima olim clerici tenebantur ad jejuniium, ex S. Telesphoro Papa, in cap. *Statuimus* 4, dist. 4, et S. Gregorio Papa, in c. *Denique* 6, ead. dist. 4 (94).

(3. Advertendum est, quod nostra S. Mater Ecclesia nos disponit ad sanctam Quadragesimam tribus antecedentibus Dominicis, nempe Septuagesimæ, Sexagesimæ et Quinquagesimæ, sic nuncupatis, eo quod

(94) Falsa hæc opinio de Telesphoro Quinquagesimæ auctore a falsis Isidori decretalibus orta est. Quinquagesimæ nomen quadragesimæ post Telesphorum annis invecum est, imo et plus quam centum post S. Ambrosium, quod sufficit, ut falsitatis

verum, haud est. Perpensa enim ipsa constitut. incip. *Sacri* a Sixto IV favore ordinum Prædicatorum et Minorum edita allegata, ordinarii, ut supra, impediunt, interdictum ingressus ecclesiæ, suspensionem a regimine et administratione suarum ecclesiarum, alii vero inferiores excommunicationem incurrunt. Sed nec statim, verum nisi pœnituerint, sunt verba constitutionis, § 8 et persuasiones, et inhibitiones, et prædicta revocaverint infra triduum, postquam desuper requisiti fuerint.

RESPONSIO AUCTORIS.

(30. Quoad ea quæ hic adducuntur sub n. 2. Revera stando præcise dispositioni dictæ constitutionis Sixti IV, ipsa solummodo tradit, quæ fideliter ex ejus verbis refert D. Additor. Sed mea conclusio desumpta est etiam ex aliis Pontificiis constitutionibus, allegatis ab aliis classicis auctoribus, et signanter ab eruditissimo D. Francisco Amostazo, lib. VII *De causis piis*, c. 12 *De eleemosyna*, ubi sic expresse concludit: « Præterea si aliquis ordinariorum, aut alii impediunt per vim aut dolum ne eleemosynæ dentur religiosis, tum ipso facto excommunicationem incurrunt, ut ex bullis tradidit Crux, dict. c. 3, concl. 2; Trullencho, d. c. 5, dub. 8, n. 22. Et Alphonsus de Casarubius in compendio privilegiorum Mendicantium, verb. *Eleemosyna*, n. 8, sic præcise referentes, ibi: « Ideo Sixtus IV voluit, quod ordinarii seu quicumque alii prohibentes, ne fratribus Carmelitis eleemosynæ fiant, ipso facto sint excommunicati: et contra tales possint rectores ordinum Mendicantium, et auditor C. A. ac inquisitores hæreticæ pravitatis sicut contra hæreticos procedere. »

* Cæterum, cum in Pontificiis constitutionibus citandis plerumque scriptores minori, quam oporteret, diligentia versentur, ipsas constitutiones, quas Casarubius, alii que a Lucio appellati laudant, lector per se consulat, nec illis fidat. *

cum præcedant Dominicam Quadragesimæ sic dictam a numero subsequentium quadragesimæ dierum jejunii, conveniebat nuncupare remotiorem ex ipsis *Septuagesimam*, intermediam sexagesimam et ultimam *Quinquagesimam*, ut respondit Carolus Magnus Alcuino, deindeque docuit idem Alcuinus, et tradunt moderni antiquitatis ecclesiasticæ studiosi apud Baillet., in *Historia festorum mobilium*, tom. IV, *De vitis sanctorum*, § 2, num. 4. (4. Quamvis aliqui attribuant nomenclaturam *Septua-*

arguatur sermo 21, qui sub ejus nomine de *Quinquagesima* inscribitur. Legitur hoc nomen in primo an 511, Aurelianensi concilio, a quo *Quinquagesima* interdicatur.

gesimæ memoriæ septuaginta annorum captivitatis populi Hebraici, apud Raynaud. *Oper.*, tom I, pag. 492, teste toties laudato eruditissimo cardin. Lambert. deinde Summo Pont. Benedicto XIV, volum. 1, notificat. 14, recte advertente; quod stante horum opinione, non haberi posset sufficiens fundamentum nuncupandi aliam *Sexagesimam*, aliamque *Quinquagesimam*.

(5. In istis tribus Dominicis suadet Ecclesia suis fidelibus majoris pietatis ac devotionis exercitia, ut tradit Thomassin., lib. II, cap. 13, num 4, ibi: « Satis constat tres istos Dominicos dies majoris pietatis studio colendos esse. » Et concil. provincial. *Mediolanen.* III, tit. *De festorum dierum cultu*, sic expresse habet: « Studeat episcopus, ut quo tempore in Septuagesimæ, Sexagesimæ et Quinquagesimæ hebdomadis Ecclesia Mater, et Officiorum ritu, et hymnis, canticisque fidelium mentes ad mœstilitiam atque ad pœnitentiam excitantibus, et omni denique tum vestimentorum, tum aliarum rerum apparatu populum Dei instruit ac præparat, tot ante diebus ad sancte recolendam Christi Domini passionem et crucem, eo potissimum tempore fideles sibi in curam traditos, spectacula, ludos scenicos, et alia, quæ gentilitatis speciem præferant, tunc præsertim morum, corruptelis introducta, illa ipsa tanquam a sanctissimis Ecclesiæ institutis abhorrentia omnino fugientes ad pietatis Christianæ studia, et ad orationem attentiores sint, proposita omni Christianarum actionum exercitatione. »

(6. Ab istis Dominicæ diebus primitivis

temporibus incipiebant ecclesiastica jejunia, ut habetur in sermone 13 ascripto Petro Blesensi, quamvis ab aliis alii attributo, ut notat dict. cardin. Lambertin., *loc. cit.*, ibi: « Jejunium Quadragesimale regulares cœnobitæ incipiunt a Septuagesima, Græci vero a Sexagesima, clerici nostri, auctore Telesphoro, a Quinquagesima. Universus exercitus Christianæ militiæ, juvenes et virgines, senes cum junioribus ab hac Quadragesima. » Et quod clerici olim tenerentur incipere jejunia a Quinquagesima, habetur expresse ex cap. *Statuimus* 4, et capit. *Denique* 6, dist. 4. Sanctus enim Telesphorus Papa addidit Quadragesimæ septimam hebdomadam, quæ vocatur *Quinquagesima*, textu expresso in cap. *Quadragesima* 5, dist. 4, ibi: « Quadragesima sex septimanas habet, cui addidit Telesphorus Pontifex septimam hebdomadam, et vocatum est hoc tempus Quinquagesima. » (95) Ast dicta antiqua jejunii observantia fere penes omnes abiit in desuetudinem, ut docet universalis praxis, et solum remansit apud quasdam castigatiores et observantiores regulares familias; Ecclesia tamen ob dictam jejuniorum anticipationem harum trium hebdomadarum nomenclaturam retinuit.

(7. Quando in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ et Quinquagesimæ occurrit festum Purificationis B. M. V. in ecclesiis eidem sub alio titulo dicatis, scilicet Annuntiationis, etc. Missa debet cantari de Dominica tantum, nec faciendâ est commemoratio Purificationis B. M. V. Sac. Rit. cong., 23 Aug., et 13 Sept. 1704, in *Cataniens.*, et 13 Sept. 1736, in *Toletana*.

R

RAPINA.

Vide verb. FURTUM.

RAPTOR, RAPTUS.

Præstat hæc expendere.

(1. Raptor virginis, et violenter ipsam stuprans, non committit delictum exceptum in bulla Gregor. XIV, incip. *Cum alias* (nec consequenter exceptum in bulla Bened. XIII, incip. *Ex quo*); sic sac. cong. Immunitatis, in *Theatina*, 9 Octobris 1628, lib. I *Decret.* Pauluc., pag. 108.

(2. Non censetur casus exceptus raptus puellæ ita ut raptor possit sola episcopi auctoritate extrahi e domo canonicali im-

muni: attamen recurritur ad sanctissimum pro confectione et transmissione processus super asserto raptu et qualitate delinquentis; et episcopus informet an et quomodo possit commode provideri in posterum super canonica? Sac. cong. Imm., in *Manuana*, 8 Decemb. 1703, l. III *Decret.* Vall., pag. 540.

(3. Alia Vide verb. MATRIMON. QUOAD IMPEDIMENTA, art. 2. a num. 103 ad num. 117.

RATIONIS USUS.

(1. Rationis usus circa septennium inchoari solet. Benedict. XIV, tom II, const. 28, in-

(95) Certiora hejus consuetudinis, qua clerici a Quinquagesima jejunare jubebantur, documenta suppeditant Vita S. Udalrici sæculo circiter decimo Augustani episcopi concilium Claromontanum

ep. *Postremo mense*, § 32. (2. Et reprobatu sententia Natæ et Bursati, qui re- ann. 1095, sub Urbano II, synodus Andegavensis ann. 1270. Salisburgense vero concilium an. 1281 ad idem religiosos omnes astrinxit.

quirunt ætatem duodecim annorum. Idem, *ibid.* (3. Imo quandoque contingit ut ante

septennium quis ratione præditus inveniat. Idem, *ib.*

RECOGNITIO CORPORIS DELICTI.

Lubet sequentia expendere.

(1. Recognitionem cadaveris permittat episcopus etiam post humationem in casibus permissis, servatis servandis. Sac. cong. Immun., in *Signina*, 24 Mart. 1627, lib. I *Decret.* Paul., pag. 43.

(2. Ita datur facultas exhumandi cadaver pro recognitione corporis delicti. Sac. congregat. Immun., in *civitate Castellana*, 1 Febr. 1673, lib. I *Decret.* Alt., pag. 763.

(3. Datur facultas episcopo pro aliquibus casibus faciendi recognitionem cadaverum, ad effectum procedendi etiam in ecclesiis et conventibus regularium. Sac. cong. Immun., in *Fanen.*, 20 Aprilis 1649, lib. IV *Decret.* Paul., pag. 76.

(4. Aliquando conceditur vicario generali facultas pro quinque casibus dandi licentiam pro sua prudentia, ut vulnerati, vel cadavera existentia in locis immunibus transferantur serv. serv. in locum vicinum et opportunum pro recognitione corporis delicti. Sac. congreg. Immun., in *Prænestina*, 19 Januar. 1669, lib. I *Decret.* Altoviti, pag. 306.

(5. Aliquando conceditur facultas archiepiscopo consignandi arma extractorum curiæ sæculari pro recognitione corporis delicti cum præservatione ab irregularitate, facta protestatione ad formam cap. *Prælati*, De homicid. in 6. Sac. cong. Imm., in *Beneventana*, 15 Augusti 1668, l. II *Decret.* Altoviti, pag. 252.

(6. Ministri excommunicantur, si propria auctoritate faciant extrahere ab ecclesia cadaver pro faciendâ recognitione. Sacra congregat. Immun., in *Portuen.*, 21 Novemb. 1693, lib. I *Decret.* Vall., pag. 87.

(7. Non absolvuntur, nisi petita venia, atque deleta recognitione corporis delicti. Sac. cong. Immun., in *Hydruntina*, 29 Dec. 1625; ex *Regesto Script. veterum* pag. 80; in *Eugubina*, 22 Januarii 1673, lib. I *Decret.* Altoviti, pag. 763.

(8. Constat, recognitionem corporis delicti factam fuisse in loco immuni, quando cadaver ab eo fuit extractum de mandato iudicis laici. Sacra cong. Immun., in *Oriana*, 30 Sept. 1704, lib. III *Decret.* Vallem., pag. 618.

(9. Et præfatus iudex incurrit excommunicationem et acta gesta per d. iudicem concernentia recognitionem corporis delicti nulla sunt, quamvis non præcesserit declaratoria excommunicationis incurse. Sac. cong. Immun., *ibid.*

(10. Iudex eccles. non potest de se tribuere licentiam gubernatori seu curiæ sæculari faciendi hujusmodi receptionem.

(11. Ministri curiæ laicæ, quamvis requisiti ab abbate ad faciendâs recognitiones judiciales in monasterio contra collegiales collegii Borromæi, excommunicantur. Sacra

congregat. Immun., in *Papien.*, 15 Novemb. 1689, lib. *Decretor.* Mart., pag. 530.

(12. Curia sæcularis non potest absque facultate Apostolica facere hujusmodi recognitionem in persona exempta, ut in Colono partiaro mensæ episcopalis vulnerato. Sac. cong. Immun., in *Fanen.*, 12 Jul. 1689, l. lib. p. 491.

(13. Qui in sacerdote occiso id egerint, incidunt in censuras. Sac. cong. Immun., in *Feretrana*, 3 Julii 1674, lib. *Decr.* Altoviti, pag. 962.

(14. Recognitionem personalem regularis offensi degentis in monasterio non est admittendum fieri per curiam sæcularem, quæ tamen poterit ab eadem curia fieri, mediante persona medici, chirurgi et testium. Sac. cong. Immun., in *una Burgi S. Sepulcri*, 13 Novembr. 1629, lib. I *Decret.* Pauluc., p. 12.

(15. Recognitio cadaveris facta a curia laica, petita, sed non expectata licentia ordinarii, in domo sæculari, ad quam per confratres sodalitiæ delatum fuerat cadaver in solamen pareatum, non lædit immunitatem. Sacra congregat. Immun., in *Subrina*, 13 Novembris 1691, lib. *Decr.* Martelli, pag. 38.

(16. Secus dicendum de recognitione eadem facta a curia laica, dum defertur a parochio ad sepulturam. Sac. congreg. Immun., in *Nullius S. Ruffi d. die ibidem*

(17. Pro simplici recognitione corporis cadaveris tertiariæ extra locum immunem non incurritur excommunicatio. Sacra congreg. Immun., in *Maceraten.*, 1 Maii 1677, lib. II *Decret.* Altov., p. 1387.

(18. Non obstat de læsione Immunitatis, quando curia laica processit ad recognitionem corporis delicti, habita solum, ut dicitur, Denuntia Baroncelli contra laicum ob attentatum furtum in domo laici, quamvis ante d. recognitionem, et in actu illius fuerit datus pro suspecto ejusdem furti quidam sacerdos. Sac. congreg. Immun., in *una S. Severin.*, 11 Decemb. 1703, l. III *Decr.* Valleman., p. 541.

(19. Ex recognitione corporis cadaveris parochi sepulti in ecclesia parochiali commendæ religionis Hierosolymitanæ, a qua parochi d. ecclesiæ nominantur, facta auctoritate et eam interventu equitis dict. religionis, non constat de læsione Immunitatis. Sac. cong. Immun., *Papien.*, 24 Maii 1701, *ibi* pag. 354.

(20. Valida est recognitio corporis delicti, facta in domo et in cadavere personæ exemptæ a curia laica, quæ primo impediri transferri cadaver ad locum immunem, sed habito præcepto a ministro ecclesiastico de non impediendo, amplius non obstitit, et tunc censuras non incurrit. Sac. cong.